

N. Fodor Iza

Gömberdő

Gyere velem az erdőbe,
ráérősen, tekergőbe!
Látsz és hallasz annyi csodát,
elfelejtetted a vacsorát.

Gombolyag a fáknak lombja,
gomb virágát bokor bontja.
Gurul egy makk, mókus várja
mancsában már ott a párja.

Apró pompom-nyuszi farka,
most pattan ki bolyhos barka,
hömpölyög egy bodros patak,
süni gyerek még álmatag.

Agancsos új rügyet rágcsál,
jöttünkre nesz nélkül hátrál.
Máshol telik meg majd a has,
vándorolva él a szarvas.

Másszunk fel egy magaslesre,
ábrándozzunk hanyatt fekve!
A boldogság néha ennyi,
elfelejtünk hazamenni.

Labdázó

Repül a labda,
feldobtam.
Vele száll szívem,
megdobban.

Tenyerem várja,
érkezik.
Gyakoroltad tán?
– kérdezik.

Repül a labda,
égbe száll.
Felhőt is súrol
szinte már.

Tenyerem várja,
összezár,
most lepattintom,
föl-le jár.

Pattog a labda,
meg nem áll.
Perdül a pöttye,
körbejár.

Táncol a forró
betonon,
szédül a felhő,
eloston.

Kégl Ildikó

Kontraszt

A nyári szellő hirtelen meglebbentette a könnyű törtfehér muszlinfüggönyt. Mintha csak azt kérdezné tőle zengő, bűgő hangján, akarsz-e a játszótársam lenni? A lány textil szótlánul átadta magát a langyos áramlat szeszélyének. Élvezte a huncut, finom játékot: ahogyan a fuvallat váratlanul alakapott, megemelte, lélegzetnyi ideig a levegőben tartotta, majd még ugyanabban a pillanatban lágyan visszaeresztette. A nő a diófára rögzített függőágyban ringatózott, kezében rozsdabarna műbőr kötésű könyv: „*A varázsló halála*” címmel. Nem szerette Csáth Gézá, a műveit még kevésbé, mégis megszállottan falta minden örökségül hagyott lidérces, nyomasztó gondolatát. Nehezen tudta volna megmagyarázni, honnan ered ez a furcsa, bizarr rajongás, ez a permanens vágy, de mintha akarata ellenére lépne újra –és újra a könyvespolchoz, hogy leemelje a kötetet, ami szól hozzá, s amitől ő mégis valósággal fél. Úgy volt vele, mint valami függő, aki felismerte ugyan, hogy szenvedélybetegsége eluralkodott rajta, de nem tud mit tenni ellene. Talán nem is akar, mert meglehet, titokban még élvezi is ezt a különös, izgalmas frusztrációt – a zakatoló szívet, a remegő kezet, a ködfátyolos gondolatokat –, ami mindannyiszor hatalmába keríti, ha felnyitja valamelyik kötetét. Ám most még *A varázsló halálánál* is jobban lekötötte a nő figyelmét a szellő és a nyári lak függönyének buja játéka. Összecsapta hát a könyvet, feszes, napbarnított combjára ejtette, majd kényesen elnyújtózott alkalmi fekvőhelyén, és megbabonázva figyelte a románcot: olykor csak a muszlin közepét mozgatta meg egy csíkban a fuvallat, máskor a széleit hajtogatta kifelé, befelé olyan lenyűgöző mozdulattal, mint egy ügyes szabó, aki alig egy szempillantás alatt bájos fodrot varázsol az egyszerű vonalú ruhára. A leheletvékony, csillogó anyagnak igencsak kedvére való volt a szél udvarlása, megadóan túrta, hogy egyszer egészen mély ráncokat, másszor apró, alig észrevehető barázdákat rajzoljon rá. És az augusztusi szellő kényeztetette is az áttetsző textíliát, ahol csak érte. Amikor a bohém udvarló kis időre magára hagyta, az izgatottan várta, hogy jöjjön végre vissza, játsszon még vele. A különös. rapszodikus szerető kisvártatva újra ott termett, hogy eleinte egészen lágy fuvallatként megérintse, később szenvedélyes mozdulatokkal tépje, ahol csak éri a finom anyagot. A nő meleg barna szemeit tágra nyitva, lélegzetvisszafojtva figyelte a függöny és a szellő pajkos érintkezését, s annyira magával ragadta a jelenet, hogy egészen megfeledkezett a külvilágról. Azt képzelte, hogy a szél 50 körüli férfi, érett, intelligens, határozott, ugyanakkor gyöngéd. Pontosan tudja, hová kell érnie ahhoz, hogy örömet okozzon. Hivatást is választott az augusztusi szélnek: „orvos vagy te, úgy hiszem. Méghozzá sebész” – ábrándozott. „De nem gondol-

nám, hogy traumatológus! Nem! Ortopéd sebész, netán idegsebész. Ez a kecses, finom kis hölgy pedig nyelvtanár. Franciát tanít egy középiskolában” – bámult a kényesen táncoló függönyre. Esetleg költő! Vagy irodalomtörténész. Mindenesetre olyan nő, aki nem pusztán a külsejével, de a gondolataival is képes felkelteni egy férfi érdeklődését.” Maga sem tudta megmondani miért, de egyszeriben valami megmagyarázhatatlan irigység lett úrrá rajta, ahogyan szemlélte ezt az elégedett párost, akik nem tudtak betelni a másikkal, s olyan gátlástalanul feledkeztek egymásba, mintha azt üzennék a világnak, semmi más nem számít, csak a pillanat. A most! A függőágy mohazöld lenvászonjába fúrta szép arcát a fiatal tanárnő, majd elmosolyodott kislányos ábrándjain.

– Jó napot! Hát itthol’ vannak? Úgy elbújt a kert végibe’, hogy alig vettük észre – szólt egy mély, férfias hang. Összerezcent a nő, mert olyan szögben feküdt, hogy először csak egy nagyméretű, szürke gumicsizmát látott. Ám amint előrehajolt a függőágyban megnyugodva konstataálta, hogy a szomszédasszony áll előtte. Második éve – amióta rátaláltak a tornácos parasztházra – szinte minden hétvégét itt töltönek: az erdő közepén elbújt apró faluban, ahol úgy a századelő tájékán megállt az idő. Ahol a helybéliek jó része az Iphone-korszakban is vezetékes víz és földgáz nélkül éli életét. Egyike volt ezeknek a századelőn rekedt embereknek a szomszédasszony, Magdi, aki PVC csizmájában alig három méterre állt a fiatal tanárnőtől, mégis mérföldes távolság választotta el őket egymástól. Magdi a legnagyobb hidegben is éppúgy, mint most, az augusztusi kánikulában, gumicsizmát viselt. Munkásnadrágban és valami meghatározhatatlan kardigánszerű viseletben volt. Öltözéke, hangja, mozdulatai és egészen rövid, fiúsra nyírt haja alapján – amit saját maga vágott – a faluba érkező idegenek első pillantásra mindannyian férfinak nézték. Akadt is belőle kellemetlenség bőven.

– Jó napot, Magdi! Ezúttal egymagam, a férjem kongresszuson Münchenben, a lányom angoltáborban, Miskolctapolcán – fogadta köszönését rezignáltan a nő. Még ki sem mondta, máris megbánta, hogy ennyi információval látta el a szomszédasszonyt. „Tiszta hülye vagyok” – azt se tudja ez a szegény, Miskolctapolca merre van, nem még München. És felötlött a fiatal nőben egy különös párbeszéd a közelmúltból. A terveiről beszélt a szomszédasszony, hogy szívesen körülnézne Miskolcon, mert sosem látott még igazi nagyvárost. „Egyszer bemennék egy olyan tömbös házba is, ahol minden kényelmesítve van” – így mondta, emlékezett vissza a nő. Az alig 40 kilométerre levő városról beszélt olyan pátosszal, mintha a gízai piramisokhoz készült volna. Nem pusztán a szavakra emlékezett, melyek igen mélyen gravírozódtak elméjébe, de az asszony tekintetére is, mely a retinájába égett.

– Mi meg a szilváér’ gyöttünk’ vóna!’ – mondta határozottan, de kiszolgáltatottsággal a hangjában Magdi asszony. Régen a napszámosok kérhették ilyen

hangsúllyal jussukat a gazdától, mindvégig attól remegve, hogy hiába dolgoztak meg becsületesen érte, amíg nincsen kezükbe hiánytalanul a járandóság, addig bármi történhet. Addig veszélyben van az, ami az övék. Addig nekik félnivalójuk van!

– Jó lesz a pályinkába’– egészítette ki a nővére, aki nagy szuszogások közepette épp beérte testvérét, és megállt ő is a diófa mellett, majd a nőre tekintve így folytatta – Mer’ minden szem számít, nem igaz!? Aztán meghimbálta az alkarjára akasztott koszos, behorpadt bádogvödröt. Meg hát, ha egyszer a mienk’, hát a mienk’! Ezen mán’ csak nem fogunk vitázni! – mondta egy szuszra a szomszédasszony nővére, aki ugyan nem a faluban lakott, de mióta az apjuk meghalt, majd minden hétvégén eljött segíteni testvérenek, a vénlánynak, aki minden értelemben egyedül maradt. Az alig húsz lelket számláló galyasági faluban ilyenkor együtt hasították a tüzelőnek szánt fát, húzták a kútról a vizet, kaszálták a füvet, vagy kopasztották a tyúkot. Sovány, szikár ember volt az apjuk, de igen erős. Az a fajta, akiről 89 évesen se hitte el senki a faluban, hogy egyszer bizony őt is magához szólítja a Teremtő.

– Menj mán’ Kati, dehogy fogunk vitázni! – utasította rendre nővérét a vénlány. – Hát jó szomszédok vagyunk mi, nem igaz?! – nézett a fiatal nő szemébe. Maguk ugyan a városrúl’ gyöttek’, de mán’ félig-meddig idetartoznak közénk.

Meg mindegy is, hogy városi vagy falusi a nép, csak dógos’ legyen. Mi meg dógozunk’ itten’ mindannyian, ki-ki a maga módján. Maga meg a férje a fejivel’, mi meg a két kezünkkel – vette át újra a szót a nővére, és úgy magyarázott, mint ha valami félreértést akarna tisztázni, vagy legalábbis eloszlatni minden kétséget, még azt is, ami fel sem merült.

– Na, de lényeg a lényeg, felszednék azt a veres szilvát! Azér’ jöttünk! – zárta le a beszélgetést Magdi.

– A szilváért? – fordult kérdő tekintettel feléjük a nő. Egészen elbizonytalanodott, kissé zavarba is jött. Meglehetősen méretes volt a kert – ez kétségtelen –, de férjével együtt igyekeztek rendben tartani. Tegnap délután is körbejárták az udvart, és nem tűnt fel nekik, hogy a szomszéd szilvája kékeslila szőnyegként borítaná be a kert ház mögötti részét.

– Azér’ hát! A veresér’, ami ide átesett! Mán’csak az maradt! A többit mind felszedtük, még a kaszáló végibül’ is azt a kökényszilvát! Mer’ a kaszáló az mán’ az önkormányzaté, de megmaradt a végibe’ egy fa, a polgármester meg megengedi, hogy felszedjük alóla. Bele szokjuk’ főzni azt is!

Ahogy a fiatal tanárnő nézte ezt a két asszonyt, hallgatta ízes, egyszerű szavakba zárt gondolataikat, hirtelen olyan távolinak tűnt minden, ami szép. Távolinak tűnt a szellő és a függöny játéka, és távolinak a combján pihenő irodalom is. Méretetlenül távolinak tűnt a kultúra, csak ez a két elpazarolt asszonyélet volt olyan

üvöltően közeli. Farkasszemét nézett ezzel a két gumicsizmás asszonnyal, akik az égbekiáltó reménytelenség mementójaként álltak a kertjében. Nézte őket szótlanul, és hosszú ideig képtelen volt bármit is mondani. Még csak sóhajtani sem tudott, valahogy a tüdejében rekedt minden érzés. Be akarta szívni az augusztusi levegő balzsamos, lélekemelő illatát, hogy megkönnyebbüljön valamelyest –, de nem tudta, mert ahhoz előbb ki kellett volna fújnia a tüdejében maradt részvétellel és szánalommal keveredett keserűséget. Ezzel a bennrekedt keserűséggel igazította meg magát egészen rövid, virágos pamutvászon ruháját, majd megszólalt:

– Hát menjünk! Szedjük fel azokat a csavargó szilvákat, akik nem tudják, hogy a maguk kertjébe kell potyogni! – mondta, és felnevetett mesterkélten. Csak a szeme nem nevetett. Különösen akkor nem volt kedve mosolyogni annak a szempárnak, amikor megérkeztek oda, a ház mögé. Mert nem volt ott violaszínű szilvaszőnyeg, ahogyan a nő elképzelte. A közös kerítés tövében kilenc szem szilvát találtak. Kicsit arrébb még négyet. A fiatal nő az öreg szilvafára nézett ekkor, és alig láthatóan megcsóválta a fejét. „Ha már ide pottyantottad ezt a hamvas, violaszínű reményt, pottyanthattál volna többet belőle! Isten tudja, mennyit! Csak épp annyit, hogy értelme legyen! Értelme legyen kérni, meghunyászkodni, idejönni!” És érezte a nő, hogy harag fogan testében, ami másodpercről másodpercre gyarapszik, fejlődik, majd lényéből kiszakadva a szilvafa felé áramlik! Már csak ezen a füstös, fojtogató haragfelhőn át tudott a fára tekinteni: a kerítés felé magasodó, elhanyagolt gyümölcsfára, aminek talán több letört, elhalt ága volt, mint élő. Amíg a hatalmas kerten átsétáltak, a nő végig abban reménykedett, hogy megtelik majd a koszos pléhvödör a kóbor vörös szilvával. Most aggodalommal tekintett a két asszonyra, úgy érezte, mintha csalódást okozott volna nekik. Lelkiismeret-furdalása volt a fiatal nőnek a szilvafa helyett is. Ám legnagyobb meglepetésére a két asszony elégedetten mosolygott! Amikor cserzett bőrű kezeikkel az utolsó szemet is a bádogvödörbe dobták felegyenesedtek, és elköszöntek.

– Köszönjük! Akkor mi megyünk is! A viszontlátásra! – mondták egyszerre! És tizenhárom szem szilvájukat megszerelve jókedvűen hazasétáltak.

Zirig Árpád

Távolba lendített...

Távolba lendített az emlékezés,
képzelet határai fölé merevült
a pacsirta kitisztult hangja.
Képek tolultak a tájra,
lebbenő szoknyákban futottak a
lányok, bennük született rét kivirágzott.
Hozzám hajolt az érkező, friss szél,
felhőpajzsot vont a város fölé.
A borzongás gyönyörű volt és
viselős fény gurult a vidékre,
úgy ahogy illik e nap fordulóján.

Templomunk ikertornyaiban
kondulásra készülődtek a harangok.
Árnyak lepték el a házak falát,
szeptember megkésett vonulásával
cipelte át a felejthető nyár
zokogását, miközben még a tornácokon
mosolyogtak a muskátlik és a petúniák.
Szétzilálódott árnyak a mélybe zuhantak,
mélybe zuhantak az egykori sikolyok.
Lépteim dobogása elhalkult a
lejtőbe forduló utca végén.

Méla csendben lepihentem egy padra.
A szavaim szomorúságát szívesen
oda adományoztam volna bárkinek,
még az eső érkezése előtt.
Körülöttem minden repülni készült.
Könnyű sóhajok szálltak a levegőben,
közben fölfedeztem egy érkező madárrajt.
Az egész kép olyan képzetet teremtett,
mintha a szabadság érkezett volna hozzám.
Illemtudóan megcsodáltam, és az emlékkép
bukfencet vetett, elillant csendesen.

A horizont szürkületében törpékké
zsugorodtak a fák. Elveszni
készülődtek a fekete felejtésben.
Lassú küzdelemben fölbomlott
és újra összeállt a jövőnket
építő anyag. Álom szállt rám,
vagy az örökölt bűn átkos nehezeke?
Telik az időm. Nem védekezem.
Drága ára van a tétlenségnek.

A létezés mikrotényei tartanak fogva.
Kivetített képekre – arcomra – felhők
borulnak, míg a kivilágított város
utcáin részeg, torzó árnyak dülöngélnek.
Egy fiatal illat hozzám menekszik,
a gyöngyvirág emlék egy piperedobozból
bomlik elő. Zárát kattintok a perceimre,
így teremthetek magamnak egy kis időt.
Vándor vagyok a beteljesedés útján,
buzogni kezd a félszememben egy
fénynyaláb, aláereszkedik és betakar.
Szobámba érkezem, markomban surranó
szeleket cipelek, tüdőmben ártó levegőt.

Reményeim nagy folyóján, hozzám
fiatal fények érkezését várom.
Vigasztalásként békítő öreg
bort iszom. Kertemben elvégzett
áldásos munkáimat
szelíd, áztató esők magasztalják.

Balajthy Ferenc

Gyémántlakodalom

(„Isa pur es chomuu vogymuk.”)

El kell, veszítselek, hogy rád találjak,
Vonatból szaladnak így a szép tájak.
Ha rád lelek, - tudom, elveszítelek, -
És csak az árnyak, kik búcsút intenek.

Rádlelek, - hogy ismét elveszítselek,
Vonzanak, s taszítanak gyémánt jelek.
Héttorony vasrácsán szerelem lakat,
Ha belül vagy, most kiszabadítalak!

Mi megszökött - végtére még eléred,
Elporlad testünk, mint fákon a kéreg,
S reánk szakad a kékség, a mohazöld!

Színpadon, a világmegváltó deszkán
Más dimenzióban vesztegelünk már
S porunkat, összeesketi majd a Föld!

Isten hangja

(Babits Mihály megtalált verse)

Nem is ha, és talán nem is oly rég volt, -
Zöldellt a domb, kéklett a Pannon égbolt.
Mert Semmi vagy, ha nincsen ellenállás,
Nincs öngyötrő dal, vagy palackba zárás!

Ha Minden lennél, – s senki sem hinne el, –
A pillangó, a gyöngy, vagy a szív leszel!
Mert, Szekszárdon születik költő, s a bor,
Színésznőt szeret az, mind, ki nem lator!

Fekete Ország szánt gyarlón szépre, jóra,
Fogadott gyermekem bús, - Fekete Rózsa.
Nyútt testben is él a lélek, s lehet szabad!

Tudd meg, hogy mitől hűségesek a szavak!
Meghalni bűn, mégis tisztának kell lenned,
S így, nem lesz árulás Isten hangja benned!